

عنوان مقاله:

کارکرد ستیزه؛ گسست یا انسجام؟ نگاهی جامعه‌شناختی به رمان برادران کارامازوف

محل انتشار:

اولین کنفرانس بین المللی علوم اجتماعی و جامعه شناسی (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 7

نویسنده:

علی وفقی - دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

ستیزه عنصری لاجرم و انضمامی در روابط اجتماعی و گروه های مختلف اجتماعی است. ستیزه چه در فرم پنهانش که ح س نفرت است و چه در فرم آشکارش که جدال و دشمنی؛ در روند زندگی هر روز وجود دارد چنان که در زندگی اجتماعی نمایانده در رمان برادران کارامازوف مشهود است. چه در گروه های کوچک مثل رابطه دو نفره و روابط خانوادگی و نیز خدمتکار و ارباب؛ و چه در گروه های بزرگتر مثل نهاد پیران دیر و مخالفان در کلیسا. ستیزه از نظر زیمل به ستیزه در گروه های کوچک و ستیزه بین ساختارها تقسیم میشود. ستیزه در روابط صمیمانه، ستیزه در بین افرادی که عضویت در گروهی مشترک دارند یا دارای شباهت و منافع مشترک هستند، ستیزه قضایی (قانونی) و ستیزه بر سر آرمانها انواع ستیزه در نظر زیمل هستند. به راستی، ستیزه که خود به عنوان نمادی از گسست طرفین ستیزه شناخته میشود، چگونه در زندگی اجتماعی به تصویر کشیده شده در رمان، کارکرد در راستای انسجام اجتماعی داشته است؟ در بستر روابط پیچیده و سیستماتیک جامعه مدرن، ستیزه بر خلاف تصور معمول، عنصری در راستای گسست اجتماعی نیست. چرا که کنشگر در انبوهی روابط اجتماعی و محضورات و امیال و تأثیرات ناشی از آنها تنیده شده و از چنان آزادیای عملا برخوردار نیست که آنچه خود ابتدا در راستای گسست خواسته بود عملی شود و حتی خواسته و سوگیری خود وی نیز در بسیاری روابط در اثر جایگاه اجتماعی و روابط اجتماعی وی، دچار تغییر اساسی حتی در راستایی کاملاً متضاد با سمت و سوی اولیه میگردد. ستیزه عنصری تنیده در روابط اجتماعی است، طوری که رابطه اجتماعی بدون آن وجود عینی ندارد، و در صورتی که بی حد و مرز و بی چهارچوبی نباشد، چنان که در جامعه مدرن چنین است، این عنصر ستیزه در پیوندی انضمامی با سایر عناصر وحدت بخش رابطه اجتماعی، در کلیت، کارکردی انسجامبخش دارد.

کلمات کلیدی:

ستیزه، روابط اجتماعی، جامعه مدرن، جامعه‌شناسی ادبیات

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/550925>

